

Лидеру Србије Александру Вучићу, доста је да га вређају као „малог Путина“ који намерава да изврши агресију на крхке суседе своје земље на Балкану, пише Њујорк Тајмс у тексту који се бави односима на Западном Балкану, посебно осврћући се на наратив да је председник Србије „мали Путин“ и утицајем Русија на мир у овом делу Европе.

– Да ли Русија, заглибљена у бруталном рату у Украјини, користи Србију да подстакне поделе у Европи и изазове поновни сукоб у бившој Југославији да би одвратила НАТО од битке која бесни на истоку?, пита Њујорк Тајмс и примећује да су се страхови да распламсали након догађаја на северу Косова и Метохије 31. јула када је кулминирао спор две стране око регистарских таблица, односно, како наводе између Србије, која је везана за Русију историјом, религијом и дубоким непријатељством према НАТО-у, и некадашње српске покрајине Косово.

Тај је спор довео до необузданих протеста, блокада путева и пуцњаве — активирања звона за узбуну у Атлантском савезу.

– Немири на Косову и напетости у оближњој Босни и Херцеговини изазване Милорадом Додиком, зараћеним лидером тамошње етничке српске енклаве коју подржава Москва, и тврдолинијашким хрватским националистима довели су до упозорења да Русија покушава да подстакне тензије, утихнута, али никада стварно решена, из балканских ратова 1990-их, пише Тајмс.

Амбасадор САД у Србији Кристофер Хил, ветеран дипломатских проблема чије је недавно именовање сигнализирало повећану анксиозност Вашингтона око Балкана, рекао је да је Русија, која нуди само „економске уцене“ и „хаос у целом региону“, нашла мало оних који би их прихватили.

„Упркос утицају Русије на енергетски сектор Србије и упркос њеним свеprisутним настојањима да дезинформише овде, Срби су одлучили да је њихова будућност са Европом и Западом“, рекао је Хил.

Руске новинске куће и налози на друштвеним мрежама месецима су објављивали запаљиве извештаје о етничким Србима на Косову и у Босни који трпе неподношљиво угњетавање. Извештаји, који у великој мери понављају руску пропаганду о страдању етничких Руса који живе у Украјини, охрабрили су тврдолинијашке, промосковске српске националисте, примећује Њујорк Тајмс.

– Бес међу око 65.000 етничких Срба који још увек живе на Косову, насељеном већином етничким Албанцима и отргнутим од српске контроле НАТО бомбардовањем 1999. године, тињао је годинама. Али тензије су опасно скочиле 31. јула као одговор на план, касније одложен, од стране косовских власти да забране српске регистарске таблице и лична документа од 1. августа, пишем овај медиј.

Славиша Ристић, бивши градоначелник Зубиног Потока који скоро у потпуности насељавају етнички Срби, рекао је да никада не би добровољно ставио косовске таблице на своја кола јер би то значило признавање независности Косова, нешто што не долази у обзир за готово све Срби, укључујући председника Вучића.

Борко Стефановић, заменик председника ССП, који председава Одбором за спољне послове Скупштине Србије, рекао је да је питање таблица „толико мало да је апсолутно смешно“, те навео да су те симболичке ствари на Балкану од огромног значаја.

Прошле недеље је Јенс Столтенберг, генерални секретар НАТО-а, твитовао је да је разговарао са господином Вучићем о распламсавању на Косову, изјавивши да је алијанса, која води мировну мисију на бившој територији Србије, „спремна да интервенише ако стабилност је угрожено“, подсећа Тајмс. Подсећају да је на смиреност тада позвао и Хил, који је изјавио да је оружани сукоб мало вероватан те Вучићу поручио да су ратови почињали око земље, новца, чак и лепе жене, али да би ово био први рат за који је чуо да би био покренут због регистарских таблица.

Њујорк Тајмс оцењује да земље бивше Југославије, које су препуне потенцијалних и симболичких и суштинских жаришта, и симболичких и суштинских, у мањем обиму реплицирају силе које играју у Украјини: „регионални хегемон, у овом случају Србија, кипи над изгубљеном територијом и раштрканим етничким сродницима; и геополитичко натезање између Русије и Запада“.

Овај се лист осврнуо и на твит Владимира Ђукановића из СНС, током последње јулске вечери, који је писао да ће Србија „бити принуђена да започне денацификацију Балкана“, што оцењују као злослутни ехо зацртаног циља Русије у Украјини и настојања Београда да „Велику Србију“ 1990-их. Пишу и да је Вучић јавно осудио изјаву Ђукановића као „глупу“ и „неодговорну“ рекавши да Србија није заинтересована да шири границе.

Тајмс сматра да је министарство спољних послова Русије долило уље на косовску ватру оптужбама да су Албанци „радикали“ који покушавају да протерају етничке Србе и да изазову немире, како би покренули насилни сценарио. Додаје се у тексту и да је сам председник Русије више пута користио НАТО подршку одвајању Косова од Србије 1999. године као оправдање за руску агресију на Украјину, којом, тврди Путин, Русија штити свој народ у Домбасу.

Да је Косово за Русију савршена јефтина инвестиција која наставља да даје, рекао је за Њујорк Тајмс Вук Вуксановић, истраживач и стручњак за међународне односе из Београда. Додао је да способност Русије да прави несташлуке на Балкану је озбиљно ограничена ратом у Украјини.

– Сада је мање тога што Русија заправо може да уради. Његове способности су ограниченије и више је изолован. Њени ресурси су фокусирани на Украјину, рекао је он.

За пример даје Милорада Додика, за ког каже да „хвалећи се снажном подршком Русије изазвао је потенцијално насилну кризу крајем прошле године обећававши да ће основати своју војску етничких Срба и ефективно се отцепити од Босне и Херцеговине“, да би онда, два месеца након украјинског рата изненада објавио да своје сецесионистичке планове одлаже.

– Погледао је Украјину и видео како је Запад реаговао на Русију. Схватио је да мора да ублажи ствари, рекао је Вуксановић.

Док је Русија нашироко оптужена да подстиче сецесионистичке амбиције господина Додика, дипломате у региону приписују Вучићу да их је обуздао.

Вучић је рекао да је разговарао са Додиком о његовом сецесионистичком пројекту, али је одбио да каже шта му је рекао, мада је изјавио да Србија подржала територијални интегритет БиХ.

Овај медиј пише и да се председник Србије оградао од организације протеста на Косову због регистарских таблица, рекавши да тамошњи Србима дозлогрдило 100 одсто, посебно након одбијања косовске владе да примени кључне делове споразума из 2013. обећао им меру самоуправљања.

Стефановић је прокоментарисао да је Србија ухваћен у рат као Украјина, само у много мањим размерама.

Та борба, пожалио се Вучић, довела је његову земљу у позицију стиснуту између зависности од Русије у енергетској и дипломатској подршци око Косова и захтева од западних сила да се удруже у напорима да казни Москву за инвазију на Украјину,

односно уведе санкције.

То се, додао је, неће десити, барем не све док заустављена, 13 година стара пријава Србије за придруживање европском блоку не убрза. Више од 80 одсто Срба противи се санкцијама Русији, према недавном истраживању јавног мњења, подсећа Тајмс.

Овај лист подсећа и да је Србија гласала за резолуцију УН којом се агресија осуђује, што је, пишу, изазвало бес Москве, али и српских националиста који су Вучића оптужили да је издајник.

Али одбијање Србије да примени санкције дало је муницију онима који на господина Вучића гледају као на руску марионету. Напомињући да Србија „остаје једина земља у Европи која одбија да санкционише Русију“, косовски премијер Аљбин Курти је у априлу осудио господина Вучића као „српског малог Путина“ који угрожава мир и безбедност Западног Балкана, подсећа Њујорк Тајмс.

Председник Србије одбацио је оптужбе косовског премијера, изјавивши да Курти покушава да буде „мали Зеленски“ који се бори против „малог Путина“.

-Али, уз толики притисак на Србију са свих страна, господин Вучић је признао: „Заглавили смо и знамо то“, наводи у свом тексту овај амерички лист.

(Данас)